

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4To/10/2018
Identifikačné číslo spisu: 9516100011
Dátum vydania rozhodnutia: 23.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:9516100011.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí konanom dňa 23. júna 2020 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudkýň JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Dany Wänkeovej, v trestnej veci obžalovaného Ing. R. X., pre prečin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., o odvolaní prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 24. apríla 2018, sp. zn. PK - 1 T 3/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky s a z a m i e t a .

Odôvodnenie

V poradí druhým rozsudkom samosudcu Špecializovaného trestného súdu (ďalej aj „súd prvého stupňa“) z 24. apríla 2018, sp. zn. PK-1 T 3/2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“ alebo „oslobodzujúci rozsudok“), bol obžalovaný Ing. R. X. podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) zo dňa 29. januára 2016, č. k. VII/2 Gv 164/15/1000-16, pre prečin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., aj s doplnením skutku prokurátorom na hlavnom pojednávaní dňa 7. marca 2018, pre skutok, ktorý mal spáchať tak, že

dňa 14. januára 2015 v čase okolo 10:21:28 hod. v miestnosti zvanej G. Y. stavebného úradu so sídlom Obecný úrad v D. S., H. XXX/X, v súvislosti so stavebným konaním vedeným na Y. stavebnom úrade pod číslom konania XXXX/XXXX, v ktorom ako stavebníci vystupujú J. E. a X. E., pri osobnom stretnutí poskytol Ing. H. X., pracovne zaradenému ako K. Y. stavebného úradu, finančnú hotovosť vo výške najmenej 50 eur ako úplatok za kladné a urýchlené vybavenie kolaudačného rozhodnutia vedeného na Y. stavebnom úrade pod číslom konania XXXX-XXX-DL-XX-Kš v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, na vydanie ktorého rozhodnutia bol Ing. H. X. príslušný, pretože si uvedomoval, že kolaudovaný objekt má nedostatky, kvôli ktorým by rozhodnutie mohlo byť oddialené alebo vôbec nevydané, čo by spôsobilo prekážku v udelení trvalého pobytu,

lebo skutok nie je trestným činom.

Napadnutý rozsudok bol vydaný po tom, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd“) uznesením z 12. decembra 2017, sp. zn. 4 To 7/2016, podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Tr. por. zrušil v poradí prvý rozsudok v predmetnej veci, a to rozsudok Špecializovaného trestného súdu z 19. apríla 2016, sp. zn. PK - 1 T 3/2016, a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil Špecializovanému trestnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Rozsudkom samosudcu Špecializovaného trestného súdu z 19. apríla 2016, sp. zn. PK - 1 T 3/2016 (ďalej aj „odsudzujúci rozsudok“), bol obžalovaný Ing. R. X. pôvodne uznaný vinným z prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 14. januára 2015 v čase okolo 10:21:28 hod. v miestnosti zvanej G. Y. stavebného úradu so sídlom Obecný úrad v D. S., H. XXX/X, v súvislosti so stavebným konaním vedeným na Y. stavebnom úrade pod číslom konania XXXX/XXXX, v ktorom ako stavebníci vystupujú J. E. a X. E., pri osobnom stretnutí poskytol Ing. H. X., pracovne zaradenému ako K. Y. stavebného úradu, finančnú hotovosť vo výške najmenej 50 eur ako úplatok za kladné a urýchlené vybavenie kolaudačného rozhodnutia vedeného na Y. stavebnom úrade pod číslom konania XXXX-XXX-DL-XX-Kš v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, na vydanie ktorého rozhodnutia bol Ing. H. X. príslušný, za čo mu pôvodne súd podľa § 333 ods. 2 Tr. zák. s prihliadnutím na § 36 písm. j) Tr. zák. a s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere dva (2) roky a podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. obžalovanému výkon tohto trestu podmienčne odložil so skúšobnou dobou podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určenou na jeden (1) rok.

Dôvodom zrušenia odsudzujúceho rozsudku a vrátenia veci súdu prvého stupňa boli podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby [§ 321 ods. 1 písm. a) Tr. por.]; chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä nejasnosť a neúplnosť skutkových zistení, keď sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie [§ 321 ods. 1 písm. b) Tr. por.], a pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie bolo treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie [§ 321 ods. 1 písm. c) Tr. por.].

Proti oslobodzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa podal prokurátor (ďalej aj „odvolateľ“) odvolanie, ktoré zahlásil do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po vyhlásení rozsudku, pričom napadol rozhodnutie (ako celok) v neprospech obžalovaného. Odvolanie bolo písomne odôvodnené podaním datovaným 24. júla 2018, doručeným súdu prvého stupňa v rovnaký deň. Po úvodnej konštatácii argumentácie súdov vyplývajúcej z rozhodnutí vydaných v tomto konaní prokurátor uviedol, že s názorom súdu v napadnutom rozhodnutí sa nestotožňuje, pretože podľa jeho názoru svedok Ing. H. X. i obrazovo-zvukové záznamy obžalovaného jednoznačne usvedčujú z toho, čo mu bolo obžalobou kladené za vinu, teda že v súvislosti so stavebným konaním poskytol finančnú hotovosť ako úplatok. K rozpornosti výpovede svedka Ing. H. X. poukázal na to, že od spáchania skutku uplynuli viac ako tri roky a od jeho výpovede pred súdom takmer dva roky, preto sa treba zamyslieť nad tým, či si svedok po takom dlhom čase dokáže pamätať všetky detaily. Ak súd zaznamenal nejaké odchýlky medzi výpoveďami, tieto nemožno hodnotiť ako podstatné rozpory. Zo znenia skutkovej podstaty trestného činu podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. je možné konštatovať, že sa preukazuje len súvislosť a nie ostatné okolnosti viažuce sa napríklad na kladné a urýchlené vybavenie. Skutková podstata podľa prokurátora neurčuje ani štádium odovzdania a prevzatia úplatku, čo znamená, že nie je rozhodujúce, či bol úplatok odovzdaný pred vykonaním protislužby, počas úkonu alebo až po takomto úkone. Z pohľadu zákonných znakov skutkovej podstaty súdeného trestného činu boli konaním obžalovaného Ing. R. X. všetky tieto znaky naplnené. Odvolateľ dodal, že pri nulovej tolerancii korupcie predstaviteľ verejnej moci v súvislosti s výkonom svojich kompetencií nesmie prijímať úplatky, resp. akékoľvek iné finančné prostriedky a odôvodňovať prijímanie peňazí akýmsi poradenstvom, čo by

fakticky potvrdzovalo legalizáciu korupcie. Vzhľadom k tomu, že v predmetnej veci sa jedná o korupciu vo verejnom sektore, pri ktorej sa preukazuje obstarávanie vecí všeobecného záujmu, pod ktorú sa rozhodovanie v stavebnom konaní priraduje, nie je potrebné v trestnom konaní preukazovať eventuálne pochybenie v procesnom postupe K. obecného úradu. S poukazom na starostom obce prenesenú právomoc vyhotovovať rozhodnutia ako podklad pre podpis starostu, je podľa prokurátora možné priznať K. postavenie verejného činiteľa tak, ako to konštatoval súd prvého stupňa v pôvodnom odsudzujúcom rozsudku. Doplnil, že Ing. X. poberal pravidelný mesačný príjem z obecného úradu, nebolo v jeho právomoci poskytovať poradenskú činnosť v súvislosti s kolaudačným konaním a nemal právny nárok na prijímanie odmeny od žiadateľa kolaudačného rozhodnutia. Nedisponoval ani živnostenským oprávnením, ktorým by eventuálne takúto činnosť legalizoval. Na dôvažok dodal, že zaoberať sa materiálnym korektívom je v danom prípade nevhodné, pretože obžalovaný mal poskytnúť úplatok dvakrát po 50 eur, čo podľa odvolateľa zvyšuje závažnosť konania obžalovaného, pretože sa nejedná o zanedbateľnú sumu a posudzovanie veci cez materiálny korektív by bolo popieranie legitímneho celospoločenského záujmu na potieraní korupcie ako negatívneho a neželaného javu v spoločnosti. Vzhľadom na uvedené prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

V súlade s ustanovením § 314 Tr. por. prvostupňový súd odôvodnenie odvolania prokurátora doručil na vyjadrenie obžalovanému a jeho obhajcovi JUDr. Michalovi Mandzákovi.

Obžalovaný prostredníctvom obhajcu podal k odvolaniu stanovisko (podanie doručené Najvyššiemu súdu 8. júla 2019). Odvolanie považoval za zjavne nedôvodné. Poukázal na to, že vo vzťahu k materiálnemu korektívu nebolo napadnuté rozhodnutie založené na jeho aplikácii, preto sú úvahy prokurátora v tomto smere irelevantné. Nedôvodnosť úvah je podľa obžalovaného daná aj tým, že prokurátor poukazuje na dva úplatky, pričom súd prvého stupňa tzv. „druhú päťdesiatku“ zo skutkovej vety vypustil ešte vo svojom prvom, odsudzujúcom rozhodnutí s odôvodnením, že sa nejedná o poskytnutie úplatku v súvislosti s obstaraním vecí všeobecného záujmu, ale o neetické správanie svedka X.. Voči tomuto prvému odsudzujúcemu rozsudku prokurátor odvolanie nepodal, preto podľa obžalovaného nemožno s ohľadom na zásadu zákazu zmeny k horšiemu prihliadať na „druhú päťdesiatku“ ako na úplatok. Za tejto procesnej situácie nie je možné poskytnutie „druhej päťdesiatky“ považovať za úplatok a argumentovať ním v súvislosti s aplikáciou materiálneho korektívu, ktorý navyše nebol ani aplikovaný. V tejto súvislosti poukázal na ustálenú prax Najvyššieho súdu a na jeho rozhodnutia, v ktorých bol formulovaný okrem iného aj záver o nemožnosti zmeny skutkovej vety v neprospech obžalovaného za situácie, ak prokurátor nepodal odvolanie v jeho neprospech, resp. záver, že v neprospech obžalovaného nemôže byť relevantne zmenený žiaden z výrokov rozsudku, vyhláseného v novom konaní, pričom z hľadiska skoršieho odsudzujúceho výroku o vine je zmenou k horšiemu nielen zmena, ktorá by viedla k prísnejšej právnej kvalifikácii, ale aj zmena, ktorá mení popis skutku, nezodpovedajúci použitej právnej kvalifikácii, na taký popis skutku, ktorý už takej kvalifikácii zodpovedá. Obžalovaný poznamenal, že uvedené úvahy sú významné i preto, že sám prokurátor po zrušení prvého rozsudku navrhol úpravu skutkovej vety. Skutkovú vetu však upravil neprípustným spôsobom, lebo došlo k doplneniu subjektívnych okolností na strane obžalovaného, ktoré vôbec neboli predmetom pôvodnej skutkovej vety. Táto úprava vyznieva zjavne v neprospech páchatel'a. Ťažiskom upravenej skutkovej vety je nedostatok v kolaudačnom rozhodnutí, ktorý si mal obžalovaný uvedomovať a ktorý by mal spôsobiť oddialené vydanie kolaudačného rozhodnutia alebo jeho nevydanie. Takto upravená skutková veta vylučuje takú skutkovú verziu, v zmysle ktorej by kolaudačný objekt nemal žiaden nedostatok. Prokurátorovi ako nositeľovi dôkazného bremena sa nepodarilo preukázať, že kolaudačný objekt mal vady a údajné vady neboli špecifikované ani v skutkovej vete, ani v odvolaní prokurátora. Už len táto okolnosť podľa obžalovaného preukazuje, že napadnutý rozsudok je správny a zákonný. Vo vzťahu k výpovedi svedka X. a časovému odstupu, ktorý má podľa prokurátora odôvodňovať rozpornosť jeho výpovede, obžalovaný uviedol, že svedok vypovedal odlišne s časovým odstupom štyri dni, pričom vo vlastnej veci vypovedal, že prijal úplatok dvakrát, a v tejto veci tvrdil, že len „prvá päťdesiatka“ predstavovala úplatok, „druhá päťdesiatka“ už bola za poradenstvo. Je nepochybné, že svedok X. v štvordňovom odstupe produkoval rozporné skutkové verzie a tieto nemôžu

byť odôvodňované časovým odstupom, ktorý je mimoriadne krátky. Svedok X. v predmetnej veci nevedel ani uviesť, v čom spočívala kladnosť a rýchlosť vybavenia kolaudačného rozhodnutia, a prezentoval nedôveryhodné verzie priebehu skutkového deja, ktoré boli navyše v rozpore s vykonaným dokazovaním. Takáto výpoveď nemôže stačiť pre ustálenie viny, berúc do úvahy i to, že sa jedná o výpoveď tzv. kajúcnika. Navyše prokurátor ani v súčasnom štádiu konania neuvádza, v čom konkrétne spočívajú vady kolaudačného rozhodnutia, t. j. za čo konkrétne mal svedok X. prijať od obžalovaného „prvú päťdesiatku“. S poukazom na logické a skutkové rozpory vo výpovedi svedka možno preto ustáliť, že obžalovaný poskytol finančné čiastky za poradenstvo, a na uvedených záveroch nič nemení ani poukaz prokurátora na to, že svedok X. nie je oprávnený prijímať finančnú hotovosť za poradenstvo, ani nedisponuje živnostenským oprávnením. V zmysle prvého, odsudzujúceho rozsudku taktiež nebola za poskytnutie „druhej päťdesiatky“ obžalovaným vyvodená žiadna trestnoprávna zodpovednosť a toto konanie bolo vyhodnotené len ako neetické správanie zamestnanca. Obžalovaný v stanovisku vyjadril nesúhlas i s názorom prokurátora na postavenie svedka X. ako na verejného činiteľa, keďže svedok mal len právomoc zhromažďovať doklady a pripravovať návrhy textov budúcich rozhodnutí. Príprava zo strany svedka nebola nevyhnutná pre budúce rozhodnutie, keďže toto mohlo byť vydané aj bez jeho činnosti. Právomoc vydať kolaudačné rozhodnutie mal len starosta obce, ktorý bol zároveň verejným činiteľom. Svedok X. nemal ničím výnimočné postavenie, pretože jeho činnosť mohol vykonať ktorýkoľvek iný zamestnanec pracujúci na stavebnom úrade. Navyše obžalovaný o postavení svedka X. ani nemal vedomosť. V tejto časti zároveň obžalovaný upozornil na súladnosť uvedených záverov s rozhodnutím Najvyššieho súdu z 22. februára 2018, sp. zn. 1 Tdo V 8/2017, podľa ktorého osoba, ktorá pripravuje podklady pre rozhodovanie verejného činiteľa, sama verejným činiteľom nie je. Na základe uvedeného obžalovaný navrhol, aby Najvyšší súd odvolanie prokurátora podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 315 veta druhá Tr. por.) v zmysle § 326 Tr. por. vo veci dňa 23. júna 2020 vykonal verejné zasadnutie, a to v neprítomnosti obžalovaného, ktorý osobitným písomným podaním z 18. júna 2020 výslovne požiadal, aby bolo verejné zasadnutie vykonané v jeho neprítomnosti a za prítomnosti jeho obhajcu. Pred vydaním rozhodnutia o odvolaní preskúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že tento riadny opravný prostriedok je prípustný (§ 306 ods. 1 Tr. por.), bol podaný oprávnenou osobou, proti výrokom, proti ktorým je prípustný (§ 307 ods. 1 písm. a/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 309 ods. 1 Tr. por.), na zákonom určenom mieste (§ 309 ods. 1 veta prvá Tr. por.) a zo strany odvolateľa nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania (§ 312 Tr. por.).

Následne po zistení, že nie je dôvod na postup podľa § 316 ods. 1 Tr. por., Najvyšší súd ex offio pristúpil k preskúmaniu existencie podmienok pre zrušenie rozsudku a vrátenie veci súdu prvého stupňa podľa § 316 ods. 3 Tr. por. Zistil pritom, že Špecializovaný trestný súd rozhodol samosudcom v súlade s § 11 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 349 ods. 1 Tr. por. (§ 316 ods. 3 písm. a/ Tr. por.) a obžalovaný Ing. R. X. udelil v priebehu prípravného konania plnú moc na zastupovanie obhajcovi JUDr. Michalovi Mandzákovi (plná moc udelená 13. júla 2015), ktorý ho zastupoval i počas celého konania pred súdom, pričom zároveň nebol daný dôvod povinnej obhajoby podľa § 37 Tr. por. (§ 316 ods. 3 písm. b/ Tr. por.). Pokiaľ ide o prítomnosť obžalovaného na hlavnom pojednávaní (§ 316 ods. 3 písm. c/ Tr. por.), táto bola zabezpečená v celom jeho priebehu, aj po zrušení prvostupňového rozhodnutia Najvyšším súdom, a to dňa 7. marca 2018 a 24. apríla 2018, dôvod na postup podľa § 316 ods. 3 Tr. por. teda Najvyšší súd nevzhladol.

V zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, majúc na zreteli, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, možno prihliadnuť len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Vychádzal pritom z odvolaním určeného rozsahu prieskumu, keď odvolateľ napadol rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu, v neprospech obžalovaného.

Pri plnení revíziej povinnosti odvolací súd zistil, že vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdeného trestného činu je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo

podľa Trestného poriadku, a v ktorom nedošlo k žiadnym chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci. Prvostupňový súd vykonal dokazovanie na hlavnom pojednávaní a za súčasného rešpektovania pokynov Najvyššieho súdu ho doplnil v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie. Pokiaľ ide o zákonnosť dôkazov, odvolací súd ani v tomto smere nezistil žiadne pochybenia. Dôkazy získané a vykonané zákonným spôsobom následne súd prvého stupňa hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založenom na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a vyvodil z nich skutkové zistenia, ktoré sú správne, pričom v dôvodoch rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaného dokazovania. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, ako sa vyrovnal s podstatnými skutočnosťami a akými právnymi úvahami sa spravoval, ako to predpokladá ustanovenie § 168 Tr. por.

Súd prvého stupňa dospel k správnym skutkovým zisteniam a správnym právnym záverom, keď obžalovaného Ing. R. X. spod obžaloby oslobodil podľa § 285 písm. b/ Tr. por., pretože skutok nie je trestným činom. Najvyšší súd zastáva názor, že rozhodnutie ako celok je vecne správne a nevzhliadol dôvod na jeho zmenu ani zrušenie.

Trestného činu podplácania podľa § 333 ods. 1 Tr. zák. sa dopustí ten, kto inému v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu priamo alebo cez sprostredkovateľa poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok, alebo z tohto dôvodu poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok inej osobe. O prísnejšie trestnú, kvalifikovanú skutkovú podstatu ide v prípade, ak je takýto čin spáchaný voči verejnému činiteľovi [§ 333 ods. 2 písm. b) Tr. zák.].

Podľa § 131 ods. 1 Tr. zák. vecou všeobecného záujmu sa na účely tohto zákona rozumie záujem presahujúci rámec individuálnych práv a záujmov jednotlivca, ktorý je dôležitý z hľadiska záujmov spoločnosti.

Podľa § 131 ods. 3 Tr. zák. úplatkom sa na účely tohto zákona rozumie vec alebo iné plnenie majetkovej či nemajetkovej povahy, na ktoré nie je právny nárok.

Objektom trestného činu podplácania podľa § 333 Tr. zák. je záujem na riadnom, nestrannom a zákonom obstarávaní vecí všeobecného záujmu, teda ochrana čistoty verejného života. Objektívna stránka spočíva v ponúknutí, poskytnutí alebo sľúbení úplatku inému v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu. Z hľadiska subjektívnej stránky sa vyžaduje úmysel, pričom subjektom tohto trestného činu môže byť ktokoľvek (všeobecný subjekt).

Pod obstarávanie vecí všeobecného záujmu spadá plnenie úloh, na ktorých riadnom a nestrannom plnení má záujem buď to celá spoločnosť alebo určitá sociálna skupina. Ide teda predovšetkým o činnosť v oblasti štátu a samosprávy, ale aj v oblasti uspokojovania všeobecne dôležitých ekonomických, zdravotných, sociálnych, kultúrnych a iných potrieb zásadného významu. Obstarávaním vecí všeobecného záujmu je nielen rozhodovanie, ale aj iná činnosť, ktorá s plnením úloh týkajúcich sa vecí všeobecného záujmu priamo súvisí. Súvislosť medzi prijímaním úplatku a obstarávaním vecí všeobecného záujmu tu bude vtedy, ak úplatok má vzťah k činnosti, ktorá spadá pod obstarávanie vecí všeobecného záujmu (R 1/1978). Pri výklade pojmu obstarávanie vecí všeobecného záujmu treba predovšetkým rešpektovať, že zákonný pojem všeobecného záujmu je na ústavnej úrovni stotožnený s pojmom verejného záujmu, ktorý prináša prospech (majetkový alebo iný) všetkým občanom alebo mnohým občanom (I. ÚS 402/08).

Pre uznanie viny na základe podanej a upravenej obžaloby v tomto konaní bolo potrebné dokázať, že obžalovaný poskytol úplatok verejnému činiteľovi v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu, premietnuté na obžalobou vymedzené skutkové okolnosti, že obžalovaný poskytol Ing. H. X. ako verejnému činiteľovi úplatok vo výške 50 eur v súvislosti so stavebným (kolaudačným) konaním za kladné a urýchlené vybavenie kolaudačného rozhodnutia.

Vo veci bolo vykonané rozsiahle dokazovanie. V konaní pred zrušením rozsudku súdu prvého stupňa sa hlavné pojednávanie uskutočnilo 19. apríla 2016, na ktorom:

- bol vypočutý obžalovaný Ing. R. X., boli uskutočnené výsluchy svedkov Ing. H. X., Mgr. Art. J. E. a T. H.,
- bola prečítaná svedecká výpoveď M. J. zo 17. decembra 2015 uskutočnená v prípravnom konaní,
- boli prehrané zabezpečené zvukovo - obrazové záznamy: záznam zo dňa 14. januára 2015 (10:21:00 hod. až 10:23:27 hod. a 11:03:00 hod. až 11:03:40 hod.) a zo dňa 9. decembra 2014 (13:52:40 hod. až 14:08:46 hod.), ktorých prepisy sa nachádzajú na č. l. 152, 154, 147, k záznamom bola prečítaná aj správa o tom, akým spôsobom a kým bol záznam vyhotovený,
- súd oboznámil početné listinné dôkazy ku kolaudačnému konaniu (rozhodnutie o povolení užívania stavby, návrh na vydanie kolaudačného rozhodnutia, príjmový pokladničný doklad o uhradení správneho poplatku, zápisnica z miestneho zisťovania, oznámenie o začatí kolaudačného konania a nariadenie ústneho pojednávania, listiny súvisiace s kolaudačným rozhodnutím, rozhodnutie o určení súpisného čísla) a listinné dôkazy k povesti a pomerom obžalovaného (výpis z evidencie priestupkov, správa o povesti, odpis z registra trestov, Y. zo sociálnej poisťovne a výpis zo živnostenského registra),
- po vylúčení verejnosti súd oboznámil obsah utajovaného spisového materiálu.

Po vydaní zrušujúceho rozhodnutia súd prvého stupňa uskutočnil hlavné pojednávanie v dňoch 7. marca 2018 a 24. apríla 2018, na ktorom v zmysle pokynov odvolacieho súdu zopakoval a doplnil dokazovanie:

- opätovným výsluchom obžalovaného Ing. R. X., svedkov Ing. H. X. a T. H., vo vzťahu k svedkovi Ing. X. bola prečítaná časť jeho výpovede z 8. októbra 2015 uskutočnenej v prípravnom konaní,
- prečítaním listinných dôkazov vo vzťahu k svedkovi X. (rozsudok, ktorým bol svedok odsúdený, pracovná zmluva, dohoda o zmene pracovnej zmluvy, pracovný poriadok Obecného úradu D. S., popis pracovnej činnosti), listinných dôkazov súvisiacich so zabezpečovaním zvukovo - obrazových záznamov (správy) a iné listinné dôkazy (rozhodnutie obce D. S. k poskytnutiu informácie, odpis z registra trestov),
- oboznámením názvov súborov z CD nosičov.

Na základe takto vykonaného dokazovania niet pochýb o tom, že v predmetnej veci došlo k odovzdaniu sumy 50 eur zo strany obžalovaného Ing. R. X. svedkovi Ing. H. X.. Priamo o tom svedčia výpovede uvedených osôb i zvukovo-obrazový záznam zo 14. januára 2015 (čas 10:21:00 hod. až 10:23:27 hod.), ktorého prepis sa nachádza na č. l. 152. Rovnako z výpovedí obžalovaného a svedka Ing. X. nebolo sporné, že poskytnutie uvedenej sumy malo súvis s kolaudačným konaním, ktoré je už zo svojej podstaty obstarávaním veci všeobecného záujmu, keďže ide o činnosť regulovanú zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), ďalej len „stavebný zákon“, a zabezpečovanú príslušným stavebným úradom, ktorým je obec (§ 117 ods. 1 veta prvá stavebného zákona), a že Ing. X. v inkriminovanom čase ako zamestnanec obce D. S. vo funkcii samostatného odborného pracovníka stavebného úradu pripravoval podklady k vydaniu rozhodnutia v kolaudačnom konaní, začatom na návrh stavebníkov J. E. a X. E., doručený Obecnému úradu D. S. 20. októbra 2014 pod podacím číslom XXXX/XXXX. Poslednú uvedenú skutočnosť preukazujú nielen výpovede obžalovaného Ing. X. a svedka Ing. X., ale i listinné dôkazy dokladujúce pracovnoprávny vzťah svedka k obci (najmä pracovná zmluva z XX. J. XXXX, popis pracovnej činnosti z 1. júna 2007, dohoda o zmene pracovnej zmluvy z 3. decembra 2007) a listinné dôkazy, na ktorých je Ing. X. označený ako osoba, ktorá vybavuje vec (kolaudačné konanie uvedených stavebníkov), konkrétne Oznámenie o začatí kolaudačného konania a nariadenie ústneho pojednávania spojeného s miestnym zisťovaním vydanom Obcou D. S. dňa 10. novembra 2014, č. XXXX-XXX-DL-XX-Kš, zápisnica z miestneho zisťovania kolaudačného konania z 20. novembra 2014, rozhodnutie o povolení užívania stavby z 10. decembra 2014, č. XXXX-XXX-DL-XX-Kš). Z dokazovania však nemožno vyvodiť, že odovzdaná suma bola úplatkom, poskytnutým v priamej súvislosti s obstarávaním uvedenej veci a za účelom zabezpečenia kladného a urýchleného vybavenia kolaudačného rozhodnutia, a v neposlednom rade nemožno urobiť ani záver o tom, že Ing. X. vystupoval v pozícii verejného činiteľa.

Obžalovaný Ing. R. X. bol vypočutý na hlavnom pojednávaní 19. apríla 2016, na ktorom vyhlásil, že je nevinný. Ku skutku v spontánnej časti výpovede uviedol, že Ing. X. v októbri roku 2014 poprosil o

pomoc v súvislosti s kolaudačným konaním pre J. E.. Ing. X. mu dal tlačivo a povedal, ako ho treba vyplniť. Neskôr mu dal dôležité informácie, ako v konaní postupovať a aké doklady treba predložiť. Obžalovaný svedka poprosil, či by nebolo možné rozhodnutie vydať do konca roka, k čomu ale nedošlo. Po vydaní rozhodnutia si ho spolu s J. E. prevzal. Obžalovaný sa vyjadril, že mal pocit, že mu Ing. X. pomohol, tak mu dal 50 eur. Dodal, že lehota na vybavenie rozhodnutia je tridsať dní a jeho rozhodnutie bolo vydané do deväťdesiat dní, teda nie urýchlene, a že medzi ním a Ing. X. neexistovala žiadna dohoda o poskytnutí úplatku. Kolaudačné rozhodnutie nebolo vydané urýchlene a skutočnosť, že bolo kladné, vyplývala z toho, že doložili všetky potrebné doklady. Z výpovede obžalovaného tiež vyplýva, že návrh (tlačivo) vypísal spolu s J. E. a správny poplatok za kolaudačné rozhodnutie platil J. E.. V ďalšej časti výpovede obžalovaný uvádzal, že v priebehu ohliadky nehnuteľnosti Ing. X. nezistil nedostatky. Na základe otázok zo strany obhajcu obžalovaný výslovne uviedol, že sumu 50 eur dal Ing. X. za pomoc, keďže to bolo jeho prvé kolaudačné rozhodnutie a nevedel, čo všetko k tomu treba. K osobe oprávnenej vydať kolaudačné rozhodnutie dodal, že vtedy nevedel, kto rozhodnutie vydáva, myslel si, že starosta, ktorého však nepoznal. Následne k tejto otázke upresnil, že vedel, že Ing. X. robí N. na stavebnom úrade, že vydáva kolaudačné rozhodnutia, ktoré však podpisuje starosta, a toho nepoznal. Na hlavnom pojednávaní 24. apríla 2018 zopakoval, že na odovzdaní peňazí sa s Ing. X. nikdy nedohodli, on mu poskytol rady, ktoré doklady treba priložiť ku kolaudačnému rozhodnutiu, lebo obžalovaný sám to nevedel. Sumu 50 eur považoval za odmenu za poradenské služby Ing. X.. Poukázal na rozpory vo výpovedi svedka v otázkach odpadu i zastavanej plochy a vyjadril názor, že kolaudačné rozhodnutie je v poriadku, bez nedostatkov a skonštatoval, že dosiaľ ho nikto nenapadol. Obe výpovede obžalovaného sa v podstatných bodoch zhodujú a nevyskytli sa v nich rozpory. Je evidentné, že obžalovaný vnímal poskytnutie peňazí ako odmenu (pozornosť) za pomoc v súvislosti s kolaudačným konaním a nie ako úplatok, a z jeho výpovede nevyplýva, že by si bol vedomý existujúcich nedostatkov, pre ktoré by bolo potrebné mať pochybnosti o vydaní kladného kolaudačného rozhodnutia. Pokiaľ ide o urýchlzenie konania, k žiadnemu uprednostneniu v tomto smere podľa obžalovaného nedošlo a rozhodnutie bolo vydané dokonca až po zákonom stanovenej lehote.

V súlade s výpoveďou obžalovaného je i výpoveď svedka Mgr. Art. J. E., uskutočnená na hlavnom pojednávaní 19. apríla 2016. Potvrďuje, že návrh na začatie kolaudačného konania podpisoval a správny poplatok platil svedok, rovnako tak zabezpečoval doručenie príloh ku kolaudačnému rozhodnutiu stavebnému úradu, a to sám i prostredníctvom obžalovaného. Kolaudačné rozhodnutie osobne prevzal. O žiadnych nedostatkoch v rámci konania nebol upovedomený a sám vedomosti o nich vo vzťahu k odpadu nemal. Kolaudačné rozhodnutie chcel mať vybavené rýchlo, ale nebolo podmienkou, že do konca roka 2014. Nemal vedomosť o tom, že rozhodnutie by bolo nezákonné, vždy predložil žiadané príslušné doklady a rozhodnutie je dodnes platné a nebolo zrušené. Vo vzťahu k rýchlosti konania svedok dodal, že rozhodnutie bolo vydané o dva mesiace.

Pokiaľ ide o výpoveď svedkyne M. J., uskutočnenej 17. decembra 2015, ktorá bola na hlavnom pojednávaní dňa 19. apríla 2016 podľa § 263 ods. 1 Tr. por. so súhlasom prokurátora a obžalovaného prečítaná, z tejto vyplynulo, že svedkyňa nikdy nebola oslovená Ing. X., aby konala v niekoho prospech v súvislosti so zabezpečením súpisného čísla, teda ani v súvislosti s obžalovaným. Podľa svedkyne sa dokonca stávalo, že konkrétny zamestnanec sa poznal so žiadateľom a uhradil za neho príslušný poplatok na jeho meno. Túto výpoveď rovnako možno považovať za dôkaz v prospech obžalovaného, pretože potvrdzuje, že ani pri vybavovaní súpisného čísla nebolo konanie ovplyvňované (rozhodnutie o určení súpisného čísla bolo J. E. a X. E. vydané 15. januára 2015 pod č. XX/XXXX) a možno z nej dedukovať i skutočnosť, že určitá forma pomoci a spolupráce medzi zamestnancami a žiadateľmi bola na stavebnom úrade obce D. S. obvyklá.

Svedok T. H. na hlavnom pojednávaní 19. apríla 2016 vypovedal, že v súvislosti s užívacím povolením ako štatutár stavebného úradu vstupuje do konania vtedy, keď dochádza v teréne k ohliadke objektu. N. mu vždy predloží spisový materiál a následne svedok vizuálne skontroluje stavbu. Konkrétne k prejednávanej veci sa vyjadril, že pred výsluchom sa informoval, či v tomto konaní boli nejaké nedostatky, resp. problémy, s výsledkom, že všetko bolo dodržané. Nemal vedomosť o tom, že by rozhodnutie o kolaudácii bolo kýmkoľvek zrušené. K uprednostneniu rozhodnutia pre J. E. vysvetlil, že

za celé obdobie šesť rokov, čo je starostom, nemal vedomosť o tom, že by takéto rozhodnutie bolo nejakým spôsobom uprednostnené, ani o tom, že by Ing. X. vykonal v tejto veci niečo nadštandardné alebo že by ho prišiel požiadať o urýchlené vybavenie. J. E. nepoznal. Podľa svedka dĺžka kolaudačného konania na stavebnom úrade je veľmi individuálna a závisí od stavebníka ako predloží požadované potvrdenia a doklady. Na hlavnom pojednávaní 7. marca 2018 svedok obsah svojej výpovede zopakoval a doplnil, že obžalovaného vidí druhýkrát, nikdy sa osobne nestretli. O úplatkoch Ing. X. nevedel, inak by konal. K urýchlenému vydaniu kolaudačného rozhodnutia Ing. X. uviedol, že si nevie predstaviť, ako sa to dá zistiť, ak by boli všetky doklady v poriadku, do týždňa možno kolaudačné rozhodnutie vyhotoviť. Sám svedok pokiaľ pri ohliadke nehnuteľnosti nezistí nedostatky, kolaudačné rozhodnutie je ihneď možné podpísať. Stavbu kontroluje z hľadiska bezpečnostných požiadaviek a predpisov a pred podpisom rozhodnutia kontroluje aj konkrétne spisy. V inkriminovanom čase kolaudačné rozhodnutie mohol podpisovať len štatutár, teda svedok, písomné poverenie na zastupovanie v týchto veciach nebolo Ing. X. udelené. Predpis obecného úradu o tom, ako sa postupuje pri vybavovaní žiadosti na stavebnom úrade, neexistuje, spravidla sa postupuje chronologicky a záleží to od kompletnosti požadovaných dokladov. Vo vzťahu k poradenskej činnosti Ing. X. svedok vyhlásil, že N. môžu poradiť v rámci svojej pôsobnosti pri stavebnom konaní či kolaudačnom rozhodnutí, ale len v rámci vysvetlenia územného plánu a bez úplaty. Uvedená výpoveď potvrdzuje skutočnosti uvádzané obžalovaným a podporuje záver, že nedošlo k odovzdaniu úplatku v súvislosti so zabezpečením urýchleného a kladného rozhodnutia vo veci.

O nadštandardnom postupe pri vydávaní kolaudačného rozhodnutia nesvedčia ani listinné dôkazy. Z rozhodnutia obce D. S. z 10. decembra 2014, č. XXXX-XXX-DL-XX-KŠ, nachádzajúcim sa na č. I. 170, ktorým bolo povolené užívanie stavby stavebníkom J. E. a X. E., vyplýva, že v kolaudačnom konaní neboli zistené žiadne závady a rozhodnutie bolo podpísané starostom obce T. H. dňa 13. januára 2015 a dňom 14. januára 2015 nadobudlo právoplatnosť, teda až na osemdesiaty šiesty deň po podaní návrhu na začatie kolaudačného konania. Ani zápisnica z miestneho zisťovania vo veci kolaudačného konania z 20. novembra 2014 neobsahuje záznam o závadách či nedostatkoch v predložených dokumentoch, pričom zároveň deklaruje, že podmienky územného rozhodnutia a stavebného povolenia boli dodržané a skutočné prevedenie stavby je v súlade s dokumentáciou overenou v stavebnom konaní, a vyhovel sa i všeobecne technickým požiadavkám na výstavbu. Ďalší spisový materiál (obsiahnutý na č. I. 179 až 199) svedčí o tom, ktoré konkrétne dokumenty ku kolaudačnému konaniu boli skutočne predložené, pričom ani z jedného z nich nie je zrejma existencia závad či nedostatkov, pre ktoré by mohli existovať pochybnosti o vydaní kladného rozhodnutia v kolaudačnom konaní.

Zo zvukovo - obrazových záznamov boli na hlavnom pojednávaní 19. apríla 2016 vykonané tri: záznam zo dňa 14. januára 2015 (10:21:00 hod. až 10:23:27 hod. a 11:03:00 hod. až 11:03:40 hod.) a zo dňa 9. decembra 2014 (13:52:40 hod. až 14:08:46 hod.). Dňa 24. apríla 2018 boli podľa § 270 ods. 2 Tr. por. na návrh strán oboznámené len názvy súborov identifikujúcich deň a čas nahrávania zvukovo - obrazových záznamov zachytených na CD nosičoch v počte 14 kusov. Relevantným v súvislosti so skutočnosťami dokazovanými v tomto konaní bol záznam zo 14. januára 2015 (10:21:00 hod. až 10:23:27 hod.), z ktorého je však zrejme len to, že došlo k odovzdaniu peňazí zo strany obžalovaného Ing. X.. Tento záznam nepreukazuje dôvod ich odovzdania, teda ani skutočnosť, že by mali byť odovzdané ako úplatok za kladné a urýchlené vydanie kolaudačného rozhodnutia.

Ako správne uviedol súd prvého stupňa, jediným dôkazom, priamo svedčiacim o tom, že obžalovaný mal peniaze poskytnúť za kladné a urýchlené vybavenie rozhodnutia, bola výpoveď svedka Ing. H. X.. Ten na hlavnom pojednávaní 19. apríla 2016 vyhlásil, že obžalovaný mal u neho požiadavku urýchliť kolaudačné konanie, lebo stavebník mal maloleté dieťa, ktoré chcel dať zapísať v škole alebo v škôlke. Svedok obžalovanému prisľúbil, že urobí všetko, čo bude môcť. Keď boli všetky doklady pohromade, vypísal kolaudačné rozhodnutie. Ďalej uviedol, že dohodnutého dňa obžalovaný prišiel pre rozhodnutie, prišiel do G. a v tej súvislosti dal svedkovi 50 eur, pričom túto sumu mu odovzdal spontánne. V ďalšej časti výpovede svedok výslovne uvádzal, že sumu prevzal ako prvý úplatok za kladné a rýchle vybavenie kolaudačného rozhodnutia. Na hlavnom pojednávaní 7. marca 2018 uvádzal, že kolaudačné rozhodnutie bolo urobené rýchlejšie ako obvykle, ako bol nejaký termín, lebo mali veľa spisov. Podľa

jeho názoru peniaze od obžalovaného dostal za to, že rozhodnutie bolo rýchlejšie napísané, s tým, že neskôr upresnil a zotrval na predchádzajúcej výpovedi, že prvých 50 eur zobral za kladné a urýchlené vybavenie kolaudačného rozhodnutia, čo aj následne opakovane potvrdil, pričom na prejavy obžalovaného v tejto súvislosti si už nepamätal. V kontraste s týmito subjektívnymi závermi svedka však vyznievajú tie časti jeho výpovede, v ktorých uvádza, že sa s obžalovaným nedohodol, že za urýchlené vybavenie dostane nejakú odmenu, obžalovanému v kolaudačnom konaní len povedal, aké doklady treba predložiť a tým „oldomášom“ (ktorý je predmetom rozhovoru medzi ním a obžalovaným, zachyteným na jednom z prehratých zvukovo - obrazových záznamov) myslel, že obžalovaný donesie fľašku. Svedok vypovedal, že obžalovaný príslušné doklady, ktoré boli potrebné, predložil, a tie, ktoré chýbali, doložil priebežne a nedostatky zistené na mieste boli odstránené. Kolaudačné rozhodnutie vypísal, až keď boli doklady pohromade, pričom rýchlosť podľa neho spočívala v tom, že keď mal všetky doklady, rozhodnutie vypísal hneď. Doklady museli byť predložené všetky, ktoré vyžaduje stavebný zákon, inak by kolaudačné rozhodnutie nenapísal. Ak chce niekto kolaudačné konanie rýchlejšie, musí predložiť doklady rýchlejšie. Kľúčom k poradiu vybavovania žiadosti o kolaudačné rozhodnutie bola vždy kompletnosť dokladov. Svedok sa výslovne vyjadril, že skutočnosť, že žiadosť, ktorú doručil obžalovaný, je treba vybaviť neodkladne a urýchlene, vyplývala z toho, že bola podaná kompletná. Sumu mu obžalovaný odovzdal spontánne. Intervenovať svedok nebol ani v súvislosti so súpisným číslom, obžalovanému v tejto súvislosti len radil.

Výpoveď svedka Ing. H. X. ako jediný priamo usvedčujúci dôkaz podľa názoru odvolacieho súdu neobstojí. Je vnútorne rozporná, keďže na jednej strane svedok tvrdí, že išlo o úplatok s cieľom zabezpečiť kladné a urýchlené vydanie kolaudačného rozhodnutia, na druhej strane bližšie vysvetľuje, že obžalovanému len povedal, aké doklady má predložiť, pričom ak by neboli kompletné, rozhodnutie by nevydal. Rýchlosť podľa neho mala spočívať v tom, že rozhodnutie vydal ihneď po skompletizovaní zákonom predpísaných podkladov, čo však de facto predstavovalo viac než osemdesiat dní. Z jeho výpovede vo všeobecnosti vyplýva, že ak stavebník mal záujem urýchliť konanie, musel zabezpečiť správne a úplné predloženie všetkých podkladov, z čoho možno usudzovať, že ovplyvniť rýchlosť konania mohol takýmto spôsobom v podstate ktokoľvek. Popísaný postup nejaví známky nadštandardnosti vo vzťahu ku konkrétnemu stavebníkovi a na prvý pohľad nevykazuje ani znaky protiprávnosti, resp. kolízie so zákonom. Pokiaľ ide o nedostatky či iné zásadné vady, ktoré by bol spôsobilé ovplyvniť kladné rozhodnutie vo veci, tie sa nezistili, preto nebol dôvod, aby si kladné rozhodnutie obžalovaný zabezpečoval poskytnutím úplatku. Navyše aj sám svedok X. prezentoval, že obžalovaný mu peniaze odovzdal spontánne a žiadna predchádzajúca dohoda medzi nimi neexistovala. Obžalovaný vedel, že kolaudačné rozhodnutie podpisuje starosta a svedok X. má oprávnenie ho len vyhotoviť. V konaní nebol ustálený ani motív konania obžalovaného. Na jednej strane ním mala byť protislužba svedkovi E., ktorý mal mať záujem na umiestnení jeho dieťaťa do miestnej školy alebo škôlky, ku ktorému však napokon nedošlo, na druhej strane tu figurovala skutočnosť, že svedok E. nehnuteľnosť obýval, ako sám priznal. Sám však uviedol, že jeho podmienkou nebolo vybavenie rozhodnutia do konca roka, a išlo hlavne o to, aby nemusel na stavebný úrad „často behať“. Ak svedok X. vnímal prijaté peniaze ako úplatok za kladné a urýchlené vybavenie rozhodnutia, resp. ako protihodnotu za neoprávnené zvýhodnenie stavebníka (obžalovaného), táto okolnosť nebola vykonanými dôkazmi preukázaná, preto svedkom prezentovaný záver možno označiť len za subjektívne hodnotenie, prípadne pozitívny skutkový omyl, ktorý síce mohol ovplyvniť jeho vlastné konanie, nemal však dopad na posudzovanie trestnej činnosti obžalovaného. Napokon treba dodať, že výpoveď svedka X. v mnohých smeroch, tak, ako bolo uvedené, dokonca potvrdzuje samotnú výpoveď obžalovaného, líši sa od nej len hodnotiacimi, nie skutkovými závermi. Na tom nič nemení ani odsúdenie svedka X. rozsudkom Špecializovaného trestného súdu zo 14. apríla 2016, sp. zn. PK - 2 T 5/2016, za pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., v rámci ktorého jedným z čiastkových útokov bol aj skutok stíhaný v tomto konaní. Práve naopak, toto rozhodnutie vzhľadom na to, za akých okolností bolo vydané, potvrdzuje, že svedok Ing. X. celý skutok vnímal odlišne.

Vo všeobecnosti, rozhodnutie o vine vychádza z dôkazov, ktorých vyhodnotením nie je možné dospieť k inému záveru, resp. ktoré nepripúšťajú pravdepodobný alternatívny a pre obžalovaného priaznivejší záver, pokiaľ ide o otázku viny. Vina musí byť jednoznačne a bez akýchkoľvek rozumných pochybností

preukázaná. Platí pritom, že obžalovaný nie je povinný vo vzťahu k svojej nevine dokazovať žiadnu skutočnosť, čo vyplýva zo zásady prezumpcie neviny a s ňou súvisiacim princípom, že nedokázaná vina má rovnaké dôsledky ako dokázaná nevina, keďže dôkazné bremeno v trestnom konaní nesie obžaloba. Pre takýto výrok musí byť daná istota, o ktorej, vychádzajúc z hodnotenia vykonaných dôkazov, nie je dôvod pochybovať. Ak po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov zostanú pochybnosti o niektorej skutkovej okolnosti významnej čo do otázky viny, nemožno rozhodnúť v neprospech obžalovaného. Inak povedané, ak v konkrétnej trestnej veci vykonané dôkazy pripúšťajú alternatívnu možnosť o nevine, je súd povinný v zmysle princípu *in dubio pro reo* (v pochybnostiach v prospech obžalovaného) obžalovaného spod podanej obžaloby oslobodiť.

Z vykonaných dôkazov, ktorých obsah bol prezentovaný v predchádzajúcich častiach rozhodnutia, možno jednoznačne uzavrieť, že verzia obžalovaného o tom, že v konaní nebol poskytnutý úplatok za kladné a urýchlené vybavenie kolaudačného rozhodnutia, ale len odmena (pozornosť) za poradenstvo súvisiace s kolaudačným konaním, je dôkazne podložená a pravdepodobnejšia ako verzia opačná, preto jej uveril i odvolací súd. Vyplyvajúci skutkový stav potom vedie k záveru právneho, a to, že neboli naplnené základné znaky skutkovej podstaty trestného činu jednak vo vzťahu k subjektívnej stránke, teda úmyslu obžalovaného, jednak vo vzťahu k objektívnej stránke, spočívajúcej v poskytnutí úplatku v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu. Odvolací súd si osvojil záver, že obžalovaný predmetnú sumu svedkovi X. odovzdal ako odmenu, resp. z vďaky, za poradenstvo, ktoré mu poskytol v súvislosti s kolaudačným konaním, a suma 50 eur aj bola ako odmena za poradenstvo zo strany obžalovaného mienená. Je preto správny záver súdu prvého stupňa, že skutok nie je trestným činom a že je potrebné obžalovaného spod obžaloby oslobodiť podľa § 285 písm. b) Tr. por.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam Najvyšší súd osobitne uvádza: ak prokurátor namieta, že zo znenia skutkovej podstaty predmetného trestného činu vyplýva, že sa preukazuje predovšetkým súvislosť s obstarávaním vecí všeobecného záujmu, toto tvrdenie je pravdivé, treba však dodať, že pri výklade takejto súvislosti, zákonom nedefinovanej a nekonkretizovanej, nemožno uplatniť rozširujúci princíp, t. j. zahrnúť pod ňu čokoľvek. Medzi úplatkom a obstarávaním vecí všeobecného záujmu musí byť priama príčinná súvislosť, pričom existencia tohto vzťahu je viazaná na okolnosti konkrétneho prípadu. Vzťah príčiny a následku je vzťahom tzv. kauzality, keď jedna skutočnosť/jav (príčina) a jej pôsobenie vyvoláva inú skutočnosť/jav (následok, účinok), v tomto prípade úplatok ako príčina musí vyvolávať následok v podobe želaného výsledku určitého procesu pri obstarávaní vecí všeobecného záujmu (a v súvislosti s ním) alebo k takémuto následku aspoň (vedome) smerovať. Samotnou podstatou poskytnutia úplatku, teda výhody, ktorá by inak podplácajúcej osobe neprináležala, je totiž dosiahnutie určitého stavu, ktorý je z hľadiska podplácajúcej osoby žiaduci a ktorý by zrejme iným spôsobom, bez úplatku, zákonným spôsobom, nebola dosiahla (výhoda za výhodu). Takéto prepojenie je nielen logické, ale nadväzuje i na vôľu zákonodarcu, ktorý sa dotknutým ustanovením Trestného zákona zaviazal chrániť riadne, nestranné a zákonné obstarávanie vecí všeobecného záujmu (objekt trestného činu). Premostiac úvahy, ak sa v konaní nepreukáže porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného zákonom, teda ak obstarávanie vecí všeobecného záujmu prebehlo riadne, nestranne a zákonne, nemožno hovoriť o prítomnosti základného znaku trestného činu, ktorým je jeho protiprávnosť v materiálnom slova zmysle (§ 8 Tr. zák.). Nedá sa preto súhlasiť s názorom odvolateľa, že pri tomto trestnom čine sa nepreukazujú ostatné okolnosti, konkrétne v danom prípade okolnosti viažuce sa na kladné a urýchlené vybavenie vecí, keďže tieto mali byť príčinou poskytnutého úplatku a sú aj súčasťou skutkovej vety tak, ako bola vymedzená obžalobou. Dokazovaním sa preukázalo, že odovzdaný finančný obnos bol poskytnutý v priamej príčinnej súvislosti s poradenstvom a pomocou pred aj počas kolaudačného konania a tento nemal vplyv na jeho riadny priebeh. Z výpovedí svedkov i z listinných dôkazov je evidentné, že podmienky pre vydanie kolaudačného rozhodnutia boli (po dodatočnom doplnení podkladov) splnené a žiadateľom (stavebníkom) neboli poskytnuté žiadne úľavy, či výhody oproti iným účastníkom kolaudačného konania, čo do jeho rýchlosti alebo výsledku. Okolnosť, či Ing. X. bol oprávnený prijímať odmeny za činnosť neviazanú na jeho pracovnoprávne vzťahy (výkon funkcie samostatného odborného pracovníka stavebného úradu), teda za poradenskú činnosť v súvislosti s vydávaním kolaudačných rozhodnutí, a ak áno, z akého titulu, prípadne s akými ďalšími povinnosťami vo vzťahu k príslušným orgánom (živnostenské oprávnenie, daňová povinnosť) a dopadom na jeho pracovnoprávny vzťah [podľa § 7 ods.

7, bod 3., písm. a) Pracovného poriadku obce D. S. z 30. decembra 2011 prijímanie darov alebo iných výhod od tretích osôb v súvislosti s výkonom svojho zamestnania bolo považované za závažné porušenie pracovnej disciplíny s okamžitým skončením pracovného pomeru], resp. legálnosť takéhoto konania, nemá na posúdenie naplnenia znakov trestného činu vplyv.

S ohľadom na uvedené Najvyšší súd nevzhliadol existenciu prokurátorom uplatneného dôvodu na zrušenie prvostupňového rozhodnutia podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. (odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie), jeho odvolanie vyhodnotil ako nedôvodné a nevyhovelo mu.

Pre úplnosť Najvyšší súd dodáva, že Ing. H. X. v procese vydania kolaudačného rozhodnutia nevystupoval ako verejný činiteľ, preto, aj v prípade preukázania skutočností dokazovaných v tomto konaní z hľadiska znakov základnej skutkovej podstaty, by napokon nebolo možné konštatovať opodstatnenosť právnej kvalifikácie vymedzenej obžalobou [§ 333 ods. 2 písm. b) Tr. zák.].

V zmysle ustálenej judikatúry pojem právomoc verejného činiteľa použitý v legálnej definícii § 128 ods. 1 Tr. zák. interpretačne vyžaduje prvok moci a rozhodovania, čo znamená mocenské rozhodovanie na právnom podklade uplatňované voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré môžu byť takým rozhodnutím obmedzené na svojich (inak právnym poriadkom garantovaných) právach. Nemusi nevyhnutne ísť o formalizované rozhodovanie (vydávanie rozhodnutí s určitými procesne predpísanými náležitosťami a formou), vždy je však spojené so zodpovednosťou za uplatnenie právomoci (R 48/2017 - II). Osoba, ktorá pripravuje podklady pre rozhodovanie verejného činiteľa, sama verejným činiteľom nie je, prijatie alebo poskytnutie plnenia uvedeného v § 131 ods. 3 Tr. zák. za pôsobenie na takú osobu teda nie je trestným činom podľa § 336 ods. 1 alebo podľa § 336 ods. 2 Tr. zák., a to pre absenciu zákonom požadovaného atribútu - právomoci osoby, ktorá je (má byť) predmetom pôsobenia (R 49/2017 - III). Ing. X. ako samostatný odborný pracovník stavebného úradu obce D. S. mal v opise pracovnej činnosti okrem procesných úkonov (vykonávanie miestneho šetrenia, ústneho pojednávania, kolaudácie stavieb a miestnych komunikácií a iné) aj prípravu a vydanie (vyhotovenie) kolaudačného povolenia (rozhodnutia). Oprávnenie podpisovať rozhodnutia (vrátane kolaudačných rozhodnutí) však prináležala výlučne starostovi obce ako štatutárnemu orgánu, ktorý rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy, a vo vzťahu k stavebnému konaniu v oblasti preneseného výkonu štátnej správy (§ 117 ods. 1 veta druhá stavebného zákona). Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že starosta obce nebol len osobou, ktorá rozhodnutie podpisovala a zabezpečila tým jeho perfektnosť, ale ako štatutár zodpovedný za vydanie rozhodnutia vykonával minimálne vizuálnu kontrolu nehnuteľností, ktorých sa rozhodnutia týkali, predovšetkým z pohľadu bezpečnostných požiadaviek a predpisov, a formálne aj kontrolu obsahu spisového materiálu. V tejto súvislosti starosta obce T. H. vyhlásil, že keby pri ohliadke nehnuteľnosti zistil nezrovnalosti, kolaudačné rozhodnutie by nepodpísal. Svedok Ing. X. ako radový zamestnanec preto nemohol prijať úplatok ako verejný činiteľ, keďže nemal vlastnú rozhodovaciu právomoc, svoj postup musel prejednať so starostom, resp. prípadné nedostatky vysvetliť, a tento musel následne obžalovaným vyhotovené rozhodnutie schváliť, čo vyjadril svojím podpisom. Opatrenie kolaudačného rozhodnutia podpisom štatutára obce teda v tejto veci nepredstavovalo len formálny akt, ale bolo osvedčením jeho správnosti. Právomocou verejného činiteľa disponoval len starosta, pričom z jeho strany nebolo udelené poverenie inej osobe na jeho zastupovanie v týchto otázkach. Nemožno uznať argument prokurátora, že s poukazom na prenesenú právomoc starostom obce vyhotovovať rozhodnutia ako podklad pre podpis starostu možno K. priznať postavenie verejného činiteľa. Ak by sa takýto výklad pojmu verejný činiteľ strpel, znamenalo by to neprípustné rozšírenie okruhu osôb s takýmto postavením, čo by znamenalo zároveň i rozširovanie podmienok trestnej zodpovednosti a zvyšovanie závažnosti trestných činov ad absurdum, čo by bolo v rozpore so samotným účelom trestnoprávnej normy a cieľom zákonodarcu vyjadreným v § 1 Tr. por., ktorým je spravodlivé potrestanie páchatel'ov.

Uzavrúc predchádzajúce úvahy má odvolací súd za to, že v prejednávanej veci nie sú splnené podmienky

podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. a napadnutý rozsudok je vecne správny. V konaní odvolací súd nezistil ani nedostatky, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania (§ 317 ods. 1 Tr. por.).

Na základe vyjadreného Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciacie tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.